Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 8 marca 2017 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Środowisko naturalne — System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej — Dyrektywa 2003/87/WE — Artykuł 3 lit. a) — Artykuły 11 i 12 — Zaprzestanie działalności instalacji — Zwrot niewykorzystanych uprawnień — Okres 2008–2012 — Brak odszkodowania — Struktura systemu handlu uprawnieniami do emisji

W sprawie C-321/15

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Cour constitutionnelle (trybunał konstytucyjny, Luksemburg) postanowieniem z dnia 19 czerwca 2015 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 29 czerwca 2015 r., w postępowaniu:

ArcelorMittal Rodange et Schifflange SA

przeciwko

Wielkiemu Księstwu Luksemburga,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: J.L. da Cruz Vilaça (sprawozdawca), prezes izby, M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits i F. Biltgen, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu ArcelorMittal Rodange et Schifflange przez G. Loescha, avocat,

— w imieniu rządu luksemburskiego przez D. Holderer, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez P. Kinscha, avocat,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez E. White'a, A. Bucheta oraz K. Mifsuda-Bonniciego, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 5 lipca 2016 r.,

* Język postępowania: francuski.

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami [uprawnieniami do] emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. 2003, L 275, s. 32 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 7, s. 631), zmienionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U. 2009, L 87, s. 109) (zwanej dalej „dyrektywą 2003/87").

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu spółki ArcelorMittal Rodange et Schifflange SA (zwanej dalej „ArcelorMittal") z Wielkim Księstwem Luksemburga w przedmiocie zgodności z prawem decyzji ministre délégué au Développement durable et aux Infrastructures (ministra ds. zrównoważonego rozwoju i infrastruktury) nakazującej tej spółce zwrot, bez odszkodowania, niewykorzystanych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych w liczbie 80 922.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Zgodnie z art. 1 dyrektywy 2003/87 dyrektywa ta „ustanawia system handlu przydziałami [uprawnieniami do] emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie […] w celu wspierania zmniejszania emisji gazów cieplarnianych w efektywny pod względem kosztów oraz skuteczny gospodarczo sposób".

4 W art. 3 lit. a) tej dyrektywy zdefiniowano „pozwolenie" [uprawnienie do emisji] jako „pozwolenie na emitowanie jednej tony równoważnika ditlenku węgla przez określony okres czasu, które jest ważne jedynie do celów spełniania wymogów niniejszej dyrektywy i może być przenoszone zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy".

5 Artykuł 7 wspomnianej dyrektywy stanowi:

„Podmioty gospodarcze powiadamiają właściwy organ o jakichkolwiek planowanych zmianach w charakterze lub działaniu, lub rozszerzeniu działalności instalacji, która może wymagać uaktualnienia pozwolenia na emisje gazów cieplarnianych. Gdzie sytuacja tego wymaga, właściwy organ uaktualnia pozwolenie. W przypadku gdy istnieje zmiana tożsamości operatora instalacji, właściwy organ uaktualnia pozwolenie celem objęcia [uwzględnienia] nazwy (nazwiska) i adresu nowego operatora".

6 Artykuł 9 dyrektywy 2003/87 przewiduje, że każde z państw członkowskich ustanowi krajowy plan rozdziału uprawnień (zwany dalej „KPRU"). W szczególności art. 9 ust. 1 i 3 stanowi:

„1. W odniesieniu do każdego okresu określonego w art. 11 ust 1 i 2 każde państwo członkowskie opracowuje krajowy plan przydziałów [rozdziału uprawnień] wskazujący całkowitą ilość [liczbę] pozwoleń [uprawnień do emisji], które ma zamiar rozdzielić w odniesieniu do tego okresu, oraz sposób, w jaki proponuje je rozdzielić. Plan opiera się na kryteriach celowości oraz przejrzystości, w tym na kryteriach wymienionych w załączniku III, należycie uwzględniając opinie społeczeństwa. Komisja, bez uszczerbku dla postanowień traktatu [WE], najpóźniej do dnia 31 grudnia 2003 r. opracuje wskazania [wytyczne] dotyczące wprowadzenia w życie kryteriów wymienionych w załączniku III.

[…]

3. W ciągu trzech miesięcy od notyfikacji [KPRU] przez państwo członkowskie na podstawie ust. 1 Komisja może odrzucić ten plan [lub] jakikolwiek jego aspekt [z jego elementów] na podstawie tego, iż jest on niezgodny z kryteriami wymienionymi w załączniku III lub z artykuł[em] 10. Państwo członkowskie podejmuje decyzję wyłącznie na podstawie art. 11 ust. 1 lub 2, jeśli proponowane zmiany są przyjęte przez Komisję. Podaje się powody odrzucenia decyzji przez Komisję".

7 Artykuł 11 ust. 2 i 4 dyrektywy 2003/87 przewiduje:

„2. Każde państwo członkowskie na pięcioletni okres rozpoczynający się dnia 1 stycznia 2008 r., oraz w odniesieniu do każdego następnego pięcioletniego okresu, podejmuje decyzje w sprawie całkowitej ilości [liczby] przydziałów [uprawnień do emisji], którą rozdzieli w odniesieniu do tego okresu, oraz rozpoczyna proces rozdzielania [rozdziału] tych przydziałów [uprawnień do emisji] operatorom każdego urządzenia [instalacji]. Decyzja ta podejmowana jest przynajmniej na 12 miesięcy przed rozpoczęciem odpowiedniego okresu oraz opiera się na [KPRU] państwa członkowskiego opracowan[ym] na podstawie art. 9 oraz zgodnie z art. 10, należycie uwzględniając opinie społeczeństwa.

[…]

4. Właściwy organ wydaje udział [w] całkowitej ilość [liczbie] przydziałów [uprawnień do emisji] każdego roku okresu określonego w ust. 1 lub 2, do dnia 28 lutego tego roku".

8 Artykuł 12 ust. 1 i 3 owej dyrektywy stanowi:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, że przydziały [uprawnienia] mogą być przenoszone między:

a) osobami we Wspólnocie;

[…]

3. Państwa członkowskie zapewniają, że najpóźniej do dnia 30 kwietnia każdego roku operatorzy każdego urządzenia przyznają przydziały [uprawnienia] jednakowo dla emisji całkowitej z urządzeń w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, jak zweryfikowano zgodnie z art. 15, oraz że są one następnie anulowane".

9 Artykuł 13 ust. 1 wspomnianej dyrektywy przewiduje:

„Przydziały [uprawnienia] są ważne w odniesieniu do emisji w trakcie okresu określonego w art. 11 ustęp 1 lub 2, w odniesieniu do którego są wydawane".

10 Artykuł 19 ust. 1 dyrektywy 2003/87 stanowi:

„Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie i utrzymanie rejestru w celu zapewnienia należytego uwzględnienia [księgowania] wydania, posiadania, przenoszenia oraz anulowania przydziałów [uprawnień]. Państwa członkowskie mogą utrzymywać swoje rejestry w skonsolidowanym systemie, razem z jednym lub większą ilością [liczbą] państw członkowskich".

Prawo luksemburskie

11 Artykuł 16 konstytucji stanowi:

„Nikt nie może być pozbawiony swojej własności, chyba że w interesie publicznym, w przypadkach i na warunkach przewidzianych w ustawie, za słusznym odszkodowaniem".

12 Dyrektywa 2003/87 została przetransponowana do prawa luksemburskiego w drodze loi du 23 décembre 2004, établissant un système d'échange de quotas d'émission de gaz à effet de serre (ustawy z dnia 23 grudnia 2004 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, *Mémorial* A 2004, s. 3792, zwanej dalej „ustawą z 2004 r."). Artykuł 12 ust. 2 i 4 tej ustawy stanowi:

„2. Minister określa, w odniesieniu do pięcioletniego okresu rozpoczynającego się w dniu 1 stycznia 2008 r. oraz w odniesieniu do każdego kolejnego pięcioletniego okresu, całkowitą liczbę uprawnień do emisji przeznaczonych do rozdziału w tym okresie oraz wszczyna postępowanie w sprawie przydziału uprawnień do emisji poszczególnym operatorom instalacji. Minister wszczyna to postępowanie co najmniej 12 miesięcy przed początkiem każdego okresu, kierując się założeniami krajowego planu rozdziału uprawnień do emisji sporządzonego zgodnie z art. 10.

[…]

4. Każdego roku minister wydaje część całkowitej liczby uprawnień do emisji przydzielonych w odniesieniu do okresu, o którym mowa w ust. 1 lub 2, najpóźniej do dnia 28 lutego danego roku".

13 Artykuł 13 ust. 6 tej ustawy stanowi:

„Należy niezwłocznie powiadomić ministra o całkowitym lub częściowym zakończeniu eksploatacji instalacji. Minister postanawia o całkowitym lub częściowym zwrocie niewykorzystanych uprawnień do emisji".

14 Na podstawie art. 9 dyrektywy 2003/87 Wielkie Księstwo Luksemburga opracowało KPRU na lata 2008–2012. Ten KPRU został zatwierdzony przez Komisję decyzjami z dnia 29 listopada 2006 r. i z dnia 13 lipca 2007 r. Na stronie 7 KPRU przewidziano zasadniczo, że w przypadku zburzenia lub zamknięcia instalacji nie przydziela się uprawnień do emisji na kolejny rok.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

15 Jak wynika ze znajdujących się w posiadaniu Trybunału akt, minister ds. środowiska naturalnego przyznał spółce ArcelorMittal, na lata 2008–2012, uprawnienia do emisji w łącznej liczbie 405 365. Co się tyczy roku 2012, w dniu 22 lutego tego roku ów minister wydał spółce ArcelorMittal, w celu wpisania w krajowym rejestrze, 81 073 uprawnień do emisji dla należącej do tej spółki instalacji w Schifflange (Luksemburg).

16 Pismem z dnia 23 kwietnia 2012 r. spółka ArcelorMittal zwróciła się do wskazanego ministra o zawieszenie kontroli środowiskowych ze względu na to, że działalność instalacji w Schifflange została z końcem roku 2011 zawieszona na czas nieokreślony.

17 Decyzją z dnia 6 czerwca 2013 r. minister ds. zrównoważonego rozwoju i infrastruktury, po pierwsze, zmniejszył łączną liczbę uprawnień do emisji przyznanych tej spółce na lata 2008–2012, a po drugie, zażądał zwrotu, bez odszkodowania 80 922 uprawnień do emisji (zwanych dalej „spornymi uprawnieniami"). Środek ten, przyjęty w szczególności na podstawie art. 13 ust. 6 ustawy z 2004 r., był uzasadniony złożonym przez spółkę ArcelorMittal oświadczeniem dotyczącym zawieszenia z końcem roku 2011 działalności należącej do niej instalacji w Schifflange.

18 W dniu 8 lipca 2013 r. ArcelorMittal odwołał się od decyzji ministra z dnia 6 czerwca 2013 r., a odwołanie to zostało oddalone decyzją z dnia 24 września 2013 r. Po rozpoznaniu wniesionej przez tę spółkę skargi na tę ostatnią decyzję tribunal administratif (sąd administracyjny, Luksemburg) postanowił, w wyroku z dnia 17 grudnia 2014 r., zwrócić się do Cour constitutionnelle (trybunału konstytucyjnego, Luksemburg) z wnioskiem o wydanie orzeczenia prejudycjalnego w przedmiocie zgodności art. 13 ust. 6 ustawy z 2004 r. z art. 16 konstytucji. W ocenie tribunal administratif (sądu

administracyjnego) zwrot spornych uprawnień bez odszkodowania stanowi bowiem, ze względu na swe skutki, bezprawne wywłaszczenie, skoro sporne uprawnienia zostały wydane i wpisane w krajowym rejestrze, a tym samym stały się składnikiem majątku spółki ArcelorMittal. Z kolei Cour constitutionnelle (trybunał konstytucyjny) ma wątpliwości co do zgodności art. 13 ust. 6 ustawy z 2004 r. z dyrektywą 2003/87, ponieważ przepis ten może być sprzeczny ze strukturą ustanowionego w tej dyrektywie systemu.

19 W tych okolicznościach Cour constitutionnelle (trybunał konstytucyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 13 ust. 6 [ustawy z 2004 r.] jest zgodny z dyrektywą [2003/87], a zwłaszcza ze strukturą ustanowionego w niej systemu handlu uprawnieniami do emisji w zakresie, w jakim uprawnia właściwego ministra do nakazania zwrotu, bez odszkodowania, całości lub części niewykorzystanych uprawnień do emisji przydzielonych zgodnie z art. 12 ust. 2 i 4 tej ustawy, które to pytanie łączy się z koniecznością ustalenia, czy zobowiązanie do zwrotu przydzielonych a niewykorzystanych uprawnień do emisji faktycznie powstało, a w razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej, w jakich kategoriach należy je rozpatrywać, oraz czy uprawnienia te należy uznać za prawa wchodzące w skład majątku prowadzącego instalację?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

20 Poprzez swe pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy dyrektywę 2003/87 należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ona przepisowi krajowemu, który zezwala właściwym władzom na nakazanie zwrotu, bez odszkodowania, wydanych uprawnień do emisji, które nie zostały wykorzystane przez prowadzącego instalację.

21 Sąd ten dąży ponadto do ustalenia, czy sporne uprawnienia można zakwalifikować jako uprawnienia do emisji w rozumieniu dyrektywy 2003/87, a w wypadku udzielenia na to pytanie odpowiedzi twierdzącej – jaki jest charakter prawny owych uprawnień.

22 W odniesieniu do pierwszej części przedstawionego pytania należy przede wszystkim przypomnieć, że ustanowiony w dyrektywie 2003/87 system handlu uprawnieniami jest oparty na logice gospodarczej, która zachęca wszystkich jego uczestników do emitowania ilości gazów cieplarnianych niższych niż wartość pierwotnego uprawnienia w celu przeniesienia nadwyżki na innego uczestnika systemu, który wyemitował większą ilość gazów niż przyznane mu uprawnienia (zob. podobnie wyrok z dnia 16 grudnia 2008 r., Arcelor Atlantique et Lorraine i in., C-127/07, EU:C:2008:728, pkt 32).

23 Następnie należy stwierdzić, że art. 19 ust. 1 dyrektywy 2003/87 nakłada wymóg ustanowienia systemu rejestrów krajowych w celu zapewnienia „należytego uwzględniania [ścisłego rozrachunku]” transakcji, których przedmiotem są uprawnienia do emisji.

24 W tym względzie Trybunał orzekł, że ogólna struktura dyrektywy 2003/87 polega na ścisłym rozrachunku uprawnień rozdzielonych, posiadanych, przekazanych i umorzonych, którego ramy zostały określone w jej art. 19 tej dyrektywy. Taki ścisły rozrachunek jest niezbędny do osiągnięcia celu owej dyrektywy, jakim jest ustanowienie wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, który ma służyć ograniczeniu emisji tych gazów do atmosfery do poziomu zapobiegającego zakłócaniu klimatu przez czynniki antropogeniczne i którego celem jest ochrona środowiska (wyrok z dnia 17 października 2013 r., Billerud Karlsborg i Billerud Skärblacka, C-203/12, EU:C:2013:664, pkt 27).

25 Ponadto, jak zasadniczo wskazał rzecznik generalny w pkt 65 opinii, wymóg prawdziwości liczby oraz okoliczności wydania uprawnień do emisji wynika z dążenia prawodawcy Unii Europejskiej do poprawy funkcjonowania rynku ustanowionego dyrektywą 2003/87 i uniknięcia zakłóceń, które

wynikałyby z wszelkich niepewności co do ważności uprawnień. Co więcej, poza czysto ekonomicznym interesem w utrzymaniu wiarygodności rynku, tenże wymóg prawdziwości pozwala na realizację wytyczonego celu, a mianowicie walki z zanieczyszczeniem. Z tego względu zgodność pomiędzy rzeczywistymi emisjami a emisjami dopuszczonymi w oparciu o przyznane uprawnienia do emisji stanowi priorytet całego systemu.

26 Dlatego art. 7 dyrektywy 2003/87 nakłada na prowadzących instalacje obowiązek informowania właściwych władz o wszelkich zmianach dotyczących użytkowania instalacji, które mogłyby wymagać aktualizacji pozwolenia na emisję gazów cieplarnianych.

27 Należy wreszcie podkreślić, że przy ustalaniu KPRU państwa członkowskie dysponują pewnym marginesem swobody (zob. podobnie wyrok z dnia 29 marca 2012 r., Komisja/Estonia, C-505/09 P, EU:C:2012:179, pkt 51–53). Po zakończeniu procedury przewidzianej w art. 9 dyrektywy 2003/87 KPRU korzysta z domniemania legalności, gdyż z upływem terminu trzech miesięcy przewidzianego w ust. 3 tego artykułu uznawany jest on za ostateczny, w braku uwag Komisji, wobec czego dane państwo członkowskie może go przyjąć (wyrok z dnia 3 października 2013 r., Komisja/Łotwa, C-267/11 P, EU:C:2013:624, pkt 46).

28 W niniejszej sprawie z postanowienia odsyłającego wynika, że decyzją z dnia 6 czerwca 2013 r. minister ds. zrównoważonego rozwoju i infrastruktury nakazał zwrot spornych uprawnień bez odszkodowania.

29 Według rządu luksemburskiego i Komisji zwrot ten miał na celu uzdrowienie niezgodnego z prawem stanu rzeczy. Sporne uprawnienia zostały bowiem wydane spółce ArcelorMittal wyłącznie ze względu na okoliczność, że przed przewidywaną datą wydania uprawnień spółka ta nie powiadomiła właściwych władz o zawieszeniu na czas nieokreślony działalności należącej do niej instalacji w Schifflange. W tym stanie rzeczy, po pierwsze, Arcelor Mittal naruszył przewidziany w art. 13 ust. 6 ustawy z 2004 r. obowiązek informacyjny. Po drugie, nie został spełniony przewidziany w luksemburskim KPRU wymóg, że w wypadku zburzenia lub zamknięcia instalacji nie przydziela się uprawnień do emisji na kolejny rok.

30 Jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 69 opinii, przewidziany w art. 13 ust. 6 ustawy z 2004 r. obowiązek stanowi transpozycję obowiązku ustanowionego w art. 7 dyrektywy 2003/87. Co więcej, przewidziany w luksemburskim KPRU wymóg, zgodnie z którym w wypadku zamknięcia instalacji uprawnienia do emisji nie są wydawane, odpowiada tym samym kryteriom ścisłego rozrachunku emisji oraz prawdziwości danych i okoliczności wydania uprawnień, które zostały przypomniane w pkt 24 i 25 niniejszego wyroku.

31 Zadaniem właściwego sądu krajowego jest zbadanie, czy w niniejszej sprawie ArcelorMittal rzeczywiście zawiesił działalność swej instalacji w Schifflange, począwszy od listopada 2011 r., i czy zawieszenie to można uznać za „zaprzestanie działalności” w rozumieniu art. 13 ust. 6 ustawy z 2004 r.

32 Jeśli tak jest, to dyrektywa 2003/87 nie stoi na przeszkodzie temu, aby w okolicznościach takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, właściwe władze wydały decyzję nakazującą zwrot uprawnień do emisji bez odszkodowania. Jeśli bowiem dana instalacja zaprzestała działalności przed dniem, w którym zostały jej przydzielone uprawnienia do emisji, to uprawnienia te oczywiście nie będą mogły zostać wykorzystane do rozliczenia emisji gazów cieplarnianych, których instalacja ta nie jest już w stanie wygenerować.

33 W tych okolicznościach brak zwrotu spornych uprawnień skutkowałby naruszeniem przypomnianych w pkt 23–25 niniejszego wyroku wymogów ścisłego rozrachunku, prawdziwości danych i zgodności rzeczywistego poziomu emisji z dozwolonym poziomem emisji. Jak stwierdził zasadniczo rzecznik generalny w pkt 78 opinii, zwrot przyznanych niezgodnie z prawem uprawnień jest przejawem

zastosowania zasad funkcjonowania systemu przewidzianego w dyrektywie 2003/87 w celu uniknięcia zakłóceń na rynku uprawnień do emisji i umożliwienia osiągnięcia pośrednio celu ochrony środowiska naturalnego, któremu służy ten rynek.

34 Wniosku tego nie może podważyć argument podniesiony przez spółkę ArcelorMittal, że jedyną sytuacją, w której w dyrektywie 2003/87 zaleca się zwrot uprawnień, jest sytuacja przewidziana w art. 12 ust. 3 tego aktu.

35 W tym względzie należy zaznaczyć, że art. 12 ust. 3 dyrektywy 2003/87 odnosi się do zwrotu uprawnień „odpowiadając[ych] całkowitej ilości emisji z [instalacji] w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego". Z samego brzmienia tego przepisu wynika zatem, że odnosi się on do uprawnień koniecznych do rozliczenia emisji gazów cieplarnianych wygenerowanych przez daną instalację w trakcie poprzedniego roku. Tymczasem, gdyby zostało wykazane, że instalacja w Schifflange zaprzestała działalności w dniu wcześniejszym niż dzień wydania spornych uprawnień, to uprawnienia te nie mogłyby zostać wykorzystane.

36 W tych okolicznościach dyrektywę 2003/87 należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się ona przepisowi krajowemu, który zezwala na to, aby właściwe władze nakazały zwrot, bez odszkodowania, całości lub części niewykorzystanych uprawnień, które zostały nienależnie wydane prowadzącemu instalację w efekcie naruszenia przezeń obowiązku poinformowania właściwych władz, w stosownym czasie, o zaprzestaniu działalności danej instalacji.

37 Wniosku tego nie podaje w wątpliwość argumentacja spółki ArcelorMittal, zmierzająca do wykazania, że tego rodzaju przepisy krajowe nie są zgodne z art. 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Należy bowiem stwierdzić, że jeśli sporne uprawnienia zostały przydzielone spółce ArcelorMittal nienależnie, to w świetle wymogów ścisłego rozrachunku, na których oparty jest system ustanowiony w dyrektywie 2003/87, nie można stwierdzić, że owe uprawnienia zostały zasadnie ukształtowane jako uprawnienia do emisji w rozumieniu dyrektywy 2003/87.

38 Tak więc zwrot uprawnień nie oznaczałby wywłaszczenia rzeczy, która była już integralną częścią majątku prowadzącego instalację, ale po prostu cofnięcie aktu przydzielającego uprawnienia, ze względu na to, że nie spełnia on określonych w dyrektywie 2003/87 warunków.

39 W tych okolicznościach na drugą część pytania prejudycjalnego należy udzielić odpowiedzi, że uprawnienia wydane po dniu, w którym prowadzący instalację zaprzestał działalności, jaką wykonywał z wykorzystaniem instalacji, której dotyczą te uprawnienia, bez uprzedniego poinformowania o tym fakcie właściwych władz, nie mogą zostać uznane za „uprawnienia" do emisji w rozumieniu art. 3 lit. a) dyrektywy 2003/87.

40 W świetle całości powyższych rozważań na przedstawione pytanie należy odpowiedzieć w następujący sposób:

— dyrektywę 2003/87 należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się ona przepisowi krajowemu, który zezwala na to, aby właściwe władze nakazały zwrot, bez odszkodowania, całości lub części niewykorzystanych uprawnień, które zostały nienależnie wydane prowadzącemu instalację w efekcie naruszenia przezeń obowiązku poinformowania właściwych władz, w stosownym czasie, o zaprzestaniu działalności danej instalacji;

— uprawnienia wydane po dniu, w którym prowadzący instalację zaprzestał działalności, jaką wykonywał z wykorzystaniem instalacji, której dotyczą te uprawnienia, bez uprzedniego poinformowania o tym fakcie właściwych władz, nie mogą zostać uznane za „uprawnienia" do emisji w rozumieniu art. 3 lit. a) dyrektywy 2003/87.

W przedmiocie kosztów

41 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

Dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającą system handlu przydziałami [uprawnieniami do] emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającą dyrektywę Rady 96/61/WE, zmienioną rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się ona przepisowi krajowemu, który zezwala na to, aby właściwe władze nakazały zwrot, bez odszkodowania, całości lub części niewykorzystanych uprawnień, które zostały nienależnie wydane prowadzącemu instalację w efekcie naruszenia przezeń obowiązku poinformowania właściwych władz, w stosownym czasie, o zaprzestaniu działalności danej instalacji.

Uprawnienia wydane po dniu, w którym prowadzący instalację zaprzestał działalności, jaką wykonywał z wykorzystaniem instalacji, której dotyczą te uprawnienia, bez uprzedniego poinformowania o tym fakcie właściwych władz, nie mogą zostać uznane za „uprawnienia" do emisji w rozumieniu art. 3 lit. a) dyrektywy 2003/87, w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem nr 219/2009.

Podpisy